

Na mestu uvodnika/On the place of leading article

OB ŽIVLJENJSKEM JUBILEJU PRIMARIJA DR. IGORJA JAPLJA – OČETA SLOVENSKE ULTRAZVOČNE DIAGNOSTIKE

Alojz Gregorič

Vsi prelomni dogodki v človekovem razvoju se običajno prično dogajati neopazno, tako rekoč iz nič in z značilnim začudenjem okolice, katere utečeni ritmi in mir je prelomni dogodek zmotil. To pravilo velja seveda tudi za razvoj medicine in s tem za razvoj ultrazvočne diagnostike (UZ), še posebej v Sloveniji in jugovzhodni Evropi.

Sedaj že davnega leta 1969 je v Mariboru mladi zdravnik porodničar dr. Igor Japelj z ozkim krogom sodelavcev kot prvi začel v omenjeni geografski regiji uporabljati UZ v medicini. Okolica je reagirala po pravilu. Dogodek ni sprožil posebne pozornosti, ker pa je bil ustaljeni mir le zmoten, se je govorilo o »vesoljskih sencah«, ki jih nekdo vidi z neko novo mašino – vse skupaj pa ne obeta nič dobrega. Vsi pa seveda niso razmišljali tako arhaično, še najmanj mladi dr. Japelj. Danes je že jasno, da ima dr. Japelj v sistemu genov, ki uravnavajo človeško sebičnost, srečno mutacijo. Ta ga je vodila v tako smer in ravnanje, da nove revolucionarne metode ni ljubosumno skrivaj zase, ampak jo je nesebično, kolegialno in z ustvarjalnim zanosom iz porodništva prenesel na druge veje medicine. Tako je naučil UZ sprva mariborske interniste, kirurge, pediatre, ortopede, radiologe, otorinolaringologe, okuliste, nato pa še številne kolege iz drugih regij in republik.

Treba je povedati, da prof. dr. Asim Kurjak, ki je mednarodna avtoriteta na področju UZ, vedno poudarja, da se ima za učenca primarija Japlja. Zgodovinarje slovenske medicine čaka naloga, da natančno opredelijo izjemno in pionirsko vlogo dr. Japlja in njegovih sodelavcev pri razvoju UZ v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Po zaslugi inovativnega duha primarija Japlja je pred dvema letoma mariborska bolnišnica nabavila kot prva v Sloveniji aparat za tridimenzionalno ultrazvočno diagnostiko (3D-UZ) in zgodba se ponavlja.

Primarij Japelj je zbral okrog sebe sodelavce različnih medicinskih vej, ki skušajo ugotoviti, katere nove koristi prinaša 3D-UZ za naše bolnike. Prvi rezultati bodo prikazani na posebnem simpoziju 3. oktobra 2003 v Mariboru. Simpozij ima tudi simbolični pomen, saj želijo z njim (in s posebno številko Zdravniškega Vestnika) Japljevi učenci počastiti mojstrov življenjski jubilej.

Ob vsem tem vrvežu ostaja primarij dr. Igor Japelj značilno skromen, zadržan in ustvarjalen. Zato ni čudno, da so v mariborski bolnišnici na podlagi lastnih izkušenj republiškemu patentnemu uradu prijavili novo mersko enoto za skromnost, kolegialnost in ustvarjalnost. Imenuje se 1 Japelj.